

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Gimnasiile de stat în Abrud și Turda.

Zilele trecute o deputațiune din Abrud s'a prezentat la domnul ministru al cultelor, cu cererea, ca să înființeze în orașul lor un gimnasiu și la câteva zile în parlamentul țerei s'a discutat asupra petițiunii celor din Turda tot în această afacere.

Și petenții din Abrud și cei din Turda cer gimnasiu de stat magiar, cu limba de propunere magiară, cu profesori, cari ar avé să facă propagandă pentru ideea de stat magiar mai ales în acele părți periclitare de către agitatorii valachi.

Rostul cererei din punct de vedere al magiarilor este justificat.

Puțini, câți i-a lăsat Dumnezeu pe acele locuri, ei sunt o insulă în oceanul cel mare locuit de moți, țopi, munteni și cum îi mai numesc prin părțile locului, cari toți sunt români și vor să rămână români.

Indârjirea acésta a elementului băștinaș de pe acele locuri a bună sémă, că a contribuit și ea mult, ca magiarii să se gândescă, cum ar pute mai ușor a face propagandă pentru lățirea magiarismului la fața locului.

Administrația și justiția de ani treizeci, n'a isbit să facă minuni, oficiile silvanale și mai ales aceste, cari au totă puterea asupra locuitorilor, cari se hrănesc din cercuri și din ciubare, încă nu i-a putut muia, căci sunt îndărătnici grozav moții, și ce nu au putut face domniile de tot soiul, rămâne să facă școlă, să facă gimnasiile proiectate.

În timpuri normale, în timpuri când viața publică de stat este curățită de miasme infecte, cererea ar fi fost să emaneze dela Români de prin părțile acele, căci ei sunt cari au trebuință neapărată de școle medii, și ai lor prunci au să alerge cu pânea în traistă la Brad — Beiuș, ori să cobóre în jos la A.-Iulia, Aiud, Clușiu, dacă vor să învețe cât de cât ceva carte.

În locurile din urmă se înțelege, se află școle magiare susținute de confesiunile catolice, reformate, ori unitare.

Ear' ministrul unei țeri constituționale, ministrul care trebuie să respecte deopotrivă dreptatea și egalitatea, nici n'ar avé să stee la gânduri, ci în marginile posibilității, în marginile mijloacelor și ale bugetului de care dispune ar trebui să încuviințeze cererea și să înființeze în ambe locurile câte un gimnasiu cu limba de propunere românescă, cum acésta o cere și legea de naționalități din 1868.

Durere însă că sunt anumite clase privilegiate, sunt anumiți oameni, cari cred, că vistoria statului e numai pentru trebuințele lor, și sunt chiar factori în viața noastră de stat, cari nu fac nici un secret din vederile lor, că bună-ora noi Români trebuie să fim buni bucuroși că respirăm aerul și mâncăm pânea magiară, — dar' ca să ni-se mai deoțorecari drepturi, ori să se înființeze școle pe sémă noastră cu limba de propunere românescă, nici nu ne compet, nici nu ni-se vor acorda fără a comite crimă contra statului ungar.

Aceste vederi le au mai ales kosuthistii, le au cetățenii de prin Turda, Oșorhei, și încep a prinde rădăcini și prin Abrud, la cei câțiva magiari aruncați de sörte pe acolo cu diferite funcțiuni de stat.

Ministrul țerei noastre ori cât de luminat bărbat de stat, ori ce vederi largi ar fi având, în fața unui curent șovinist atât de declarat, — de sigur că n'are să întemeze nici în Abrud nici în Turda vre-un gimnasiu cu limba de propunere română, pentru-că tot așa ar fi putut face cu gimnasiile din Făgăraș și Elisabetopole, ținând sémă de populațiunea în mijlocul căreia s'au ridicat.

Dar' și în aceste locuri, cari dau contingentul cel mai numeros dintră elevii români, și în celelalte ministrul țerei noastre se identifică cu curentul cel bolnăvicios, ridică școle de stat cu limba de propunere magiară și suferă, ca să i-se spună cu drept cuvânt, că nu ține sémă de legile sancționate. Sub atari împrejurări nu e mirare că secuii au prins curagiu și cer desființarea legii de naționalități, nu e mirare că naționalitățile cari gem sub jugul nemulțumirei și apăsării își pun nădejdea în timpuri mai bune, când stăpânitorii nostri dör' tot vor ajunge la mai bune gândiri și la mai umane porniri de cum sunt cele ce vedem că se petrec sub ochii nostri de decenii încóce.

Va forma în veci un gravamen pentru noi programul de lucrare al ministrilor căți s'au peronat la culte și instrucțiuni publică începând dela fericitul Trefort până la actualul ministru, cari au nesocotit fâțis tendințele noastre culturale și cu nimic n'au contribuit, ca fii de ai poporului nostru să pótă cu ușurință învăța carte și să se pótă încălzi la razele culturii și luminei.

Nemulțămirea noastră și va ajunge culmea când lângă gimnasiile de stat înființate la Făgăraș și Elisabetopole cu limba de propunere magiară, se vor fi înființat gimnasiile de stat în Abrud și Turda tot cu limba de propunere magiară, nesocotind nici la Abrud interesele unei populațiuni compacte, și neținând sémă de dispozițiile clare ale legii.

În deputațiunea abruzenilor pe la ministru am văzut oameni, cari a bună sémă nu vor fi cerut să se respecte drepturile limbei române, în parlamentul țerei am văzut pe Kossuth Ferencz stăruind pentru un gimnasiu în Turda, și din semne judecând, gimnasiile proiectate de bună sémă că se vor ridica din sudorea noastră fără să se țină sémă de dreptul limbei noastre.

Cum însă fruntașii nostri din munții apuseni pân' acum nu au ridicat cuvântul lor în meritul afacerii, așteptăm să vedem și ținuta lor, care nu pótă fi decât corectă și loială — ca toți în bună înțelegere să statorim o procedură pentru salvarea nimbului nostru, care cere, ca în o afacere atât de momentosă să ne găsescă solidari, cerând respectarea drepturilor noastre garantate în legi.

Programul partidului poporal român din Bucovina. Provăzută cu subscrierea deputatului Dr. Ianca cav. de Flondor și a altor 275 alegători fruntași, partidul poporal român din Bucovina a lansat un apel către alegătorii români, în care după ce arată necesitatea formării partidului și recomandă alegerea candidaților la deputație Dr. G. Popovici și baron E. Hurmusachi, dă în următoarele programul partidului:

Pe terenul bisericesc: Deplina autonomie a bisericii noastre; convocarea și instituirea definitivă a congresului bisericesc, înzestrat cu toate drepturile cuvenite după canone și legile Statului; cerem, ca averea bisericescă să se întrebuinteze numai pentru scopul cel sfânt, pentru care e menită; cerem conservarea neștirbită a caracterului istoric român al bisericii noastre; vom susține pacea confesională, dacă biserica și drepturile ei vor fi respectate și de celelalte confesiuni.

Pe terenul școlar: În deplina conștiință a importanței culturii naționale, cerem creșterea și instruirea poporului nostru pe baza învățământului național; în prima linie în școlile populare și medii și în mod correspunzător și la Universitate. Absolut nu vom suferi, ca școlile să se abată dela menirea lor și să se prefacă în institute de desnaționalizare și propagandă politică.

Pe terenul administrativ: Dregătorii imparțiale și obiective, cu conștiința țerei, neamului și limbei noastre. Ne vom opune cu totă puterea contra ocupării posturilor la dregătorii cu barbați străini de țera. Nu vom mai suferi, ca poporul român și limba sa să fie tractată în țera proprie în mod vitreg și cu disprețul legii fundamentale de stat. Cerem separarea completă a Bucovinei în toate afacerile sale publice de influința galițiană, prin urmare înființarea neîntârziată a unei Curți de apel și a unei direcțiuni a căilor ferate bucovinene în totă țera.

Pe terenul economic vom lucra din răspuțeri, ca țeranul român să rămână stăpân al pământului și averii sale, conștiință fiind, că dînsul este temelie neamului nostru. Vom cere instituții pentru regularea creditului agricol; formarea de asociațiuni agricole obligătoare: instituțiuni de asigurare asupra averii mobile și imobile a țeranului; regularea neamănată a rîurilor din totă țera; tariful vamale excepționale în comerțul cu țerile învecinate; în fine regularea cestiunei muncitorilor agricoli.

Pe terenul politic vom lucra la dezvoltarea autonomiei țerei cu condiția însă, că existența noastră națională ne va fi garantată. Ne vom lupta din răspuțeri contra tendinței agresive a Rutenilor și ne vom atășa în lupta acésta a celor națiuni, cari cu noi împreună au a se apăra în contra aceluiași dușman etnic.

Pretindem, ca poporul român să fie reprezentat în Corpurile legiuitoare nu numai correspunzător numărului și importanței sale istorice, ci și nealterat conform principiilor sale politice. Ne vom întrepune deci pentru dobândirea sufragiului universal și direct.

Noua sesiune a parlamentului ungar. Alaltăeri s'a început sesiunea a cincina a parlamentului, ultima în acest ciclu parlamentar. În camera deputaților ședința de alaltăeri a fost eshauriată cu citirea rescriptului regal despre deschiderea sesiunii și cu alegerea ampoliaților camerei. Au fost aleși, vicepreșidenți Tallian Béla și Gavriil Dániel (preșident e Desider Perczel, fost ministru de interne), notari: F. Buzáth, Dedovits, conte Coloman Eszterházy, Lázár Arpád, Iuliu Lukács, Anton Molnár, Benjamin

Perczel și Nyegre László (Vas. Negrea, român din părțile Marmației).

În ședința de ieri s'a făcut alegerea comisiunilor.

Casa magnaților încă a ținut alaltăieri ședință, în care s'a dat citire rescriptului regal, apoi nou numitul preșident, conte Albin Csáky, și-a ținut discursul de instalare, căruia a răspuns arhiepiscopul de Calocsa: Dr. George Császka. Trecându-se apoi la desbaterea proiectului de lege despre înarticulararea căsătoriei moștenitoriului, după desbatere scurtă, la care au luat parte: baronul Ambrózy, contele F. Zichy și ministrul-preșident Széll, proiectul a fost votat și în general și în special (pe paragrafi).

Proclamația Germanilor din Boemia. Partidul german-progresist din Boemia și-a publicat zilele trecute proclamația electorală. În ea se face indigitare la situația desolată a afacerilor interne, pe urma căreia suferă întrăgă viața economică, în timp ce în celelalte state ale Europei se observă un puternic avânt al culturii spirituale. Pentru aceste neajunsuri partidul german-progresist aruncă răspunderea în sarcina guvernelor acelora, cari prin politica lor nefastă au preterat germanismul și au promovat pretenșiunile nesăbuite ale altor rase de popor.

Proclamația zice că poporul german și acum și în viitoriu se va opune tuturor încercărilor îndreptate întru câștigarea independenței de stat a Boemiei, ori întru desmembrarea statului.

Esprimându-și convingerea, că numai decretarea limbei germane ca limbă de stat și restrîngerea pretenșiunilor celorlalte naționalități întră anumite margini pótă fi mijlocul apt de a restabili raporturile normale, partidul german-progresist declară că numai un astfel de guvern va sprigini, care pe lângă împlinirea postulatului de mai sus va promova totodată dezvoltarea liberă a poporului pe toate terenurile.

„Noua Revistă” despre congresul nostru național-bisericesc. În numărul 21 dto 1 Novembre „Noua Revistă Română” din București luând notă despre congresul nostru național-bisericesc și despre concludul referitor la înființarea celor trei episcopii noue, scrie următoarele:

„Progresele cele mari ale bisericii ortodoxe din Ungaria sunt urmările înțeleptei sale organizații, plăsnuită de marele metropolit Șaguna. Prin organizația dată de Șaguna conducerea bisericii este încredințată nu numai preoților, ci și poporului credincios, care prin delegații săi ia parte la toate afacerile bisericești și școlare. Preoțimea ortodoxă, săracă și în deceniile de mai nainte prea puțin pregătită pentru a susține o luptă de regenerare, a aflat un mare sprijin în fruntașii inteligenței chemați la supravegherea intereselor bisericești.

Supremul loc în legislația bisericii ortodoxe este congresul național, care se întrunesc la trei ani odată, și congresele aceste sunt o vie mărturie a progreselor treptate ce biserica ortodoxă le obține din sesiune în sesiune.

Un spirit liberal domnește în hotărârile tuturor congreselor, simțindu-se o continuă evoluare conformă timpului și lipselor. Acest spirit liberal îl aflăm și în desbaterile sesiunii din anul acesta, deschisă la 1 Octobrie. În sesiunea acésta din vechile regulamente ale bisericii s'a modificat cel privitor la procedura matrimonială. Dar' ceea ce este de o importanță deosebită, și dă actualului congres chiar o însemnătate istorică, este hotărârea

cotenent, ci comisioner. Până acum spunea că era locotenent și că el știe foarte bine această.

Președintele Giuvaru spune că la instrucția Miteff a mărturisit că sunt amestecați căpitanii Popoff și locotenent Stoianoff. Se află la dosar chiar scrisori.

Miteff tăgăduiește.

Președintele: Iată și scrisorile lui Stoianoff iscălite „locotenent Stoianoff“.

Miteff: Am făcut declarații la primul interogatoriu.

— Viau ajuns banii, pe cari vi-i dăduse Sarafoff.

— Nu, și ni-a mai dat și Stoianoff, care mi l-a trimis pe adresa lui Trifanoff la București.

— La București de unde știți la hotel Macedonia?

— Ne spusese un grădinar.

— Pe Trifanoff l-ați întâlnit la București?

— L-am întâlnit pe Trifanoff pe seară, a doua zi după ce am venit.

— Ceați făcut cu Trifanoff?

— Ne-am sfătuit cum să omorim pe Fitowski.

— Când v-ați întrunit voi seara, cine mai era?

— Theodoroff și Carambuleff, pe cari nu-i cunoșteam.

— Dar' Coti Zamfiroff nu era?

— Nu. Noi ne-am întrunit pe la 7 și jumătate seara.

— Cum voiiați să scăpați după crimă, când voi nu cunoșteai Bucureștii?

— Se hotărise, ca să ne ducă Theodoroff și Carambuleff.

— Când a intrat Trifanoff în cafenea din Calea Văcărești, spre a aduce pe Fitowski, tu unde erai?

— Am fost și eu și am așteptat afară, dar' la locul crimei n'am fost.

— De la Sarafoff n'ai primit nici un alfabet secret când ai fost la Sofia?

— Nu, ci în închisoare de la Iconomoff.

Președintele îi arată scris de el alfabetul secret în dosar.

Miteff cetește și apoi spune că este scris de el, dar' i-a fost comunicat de Iconomoff la Văcărești.

— Când ai vorbit cu Trifanoff, și-a spus că a primit și el o însărcinare pentru omorirea lui Fitowski de la Sarafoff?

— Nu.

— Nu ai cetit și tu scrisoarea și pe urmă ai ars-o?

— Nu. Am rupt numai niște însemnări cu niște adrese.

— Pentru-ce?

— Pentru-ca să nu se găsească nimica asupra mea.

— Când ai fost în temniță n'ai primit nici o scrisoară șifrată?

— A primit Carambuleff de la Bosnia-coff și mi-a dat-o și mie.

— Cine cetea scrisorile?

— Iconomoff.

— Cum Iconomoff, care nu era în temniță, ci era liber?

— Le ceteam eu, dar Iconomoff ne transmisea cheia.

Președintele îi arată nește foițe de țigare și l'întrebă dacă le cunoște, dacă sunt scrise de el și ce zice acolo?

— Le cunosc, sunt de mine scrise după alfabetul secret.

Procurorul general: Cui i-o trimiteai la Sofia?

— Lui Hagi Dinu.

— Pentru-ce?

— Pentru-ca să o transmită lui Gh. Petroff.

— Cine-i Petroff?

— Vice-președintele societății pendinte de comitetul suprem.

Președintele ordonă interpretului să cetească transcrierea scrisoarei secrete în bulgărește.

Miteff: Este scris de mine acolo.

Acsatul cetește el totă scrisoarea și spune că acesta o scria el lui H. Dinu.

Președintele: Dlor jurați, acesta este scrisoarea pe care o dăduse Miteff unui co-definit pentru a fi dusă lui Sarafoff.

D. Giuvaru cetește în românește scrisoarea în care Miteff spune lui Sarafoff că Trifanoff, Carambuleff și Peteff au trădat totul și că ei sunt perduți, căci vor fi condamnați

la muncă silnică și că păcatele lor se le ispășescă cei din comitet.

Președintele esplică apoi cum a prins acea scrisoare judele instructor Florescu.

Brăescu, apărătorul lui Stoianoff, spune că credea că scrisoarea aceea a fost dată de d. Mille.

Președintele: Intrebarea este deplasată, se nu o luăm în seamă.

Procurorul general Ciocârdea spune că apărarea trebuie să fie mai rezervată, căci va avea cuvântul din urmă.

Victor Fotescu, apărătorul lui Trifanoff, spune că d. procuror general ar trebui să facă deosebire între apărători și să nu confunde apărarea cu un apărător care va rămâne în tot-d'a-una izolat.

Interogatorul se închide.

Integritatea este închinată.

— Ai fost torturat?

— La secret.

— Cunoșteați marele secret?

— Nu'l cunoșteam.

— Către Iconomoff ai scris vre-o scrisoară?

— Am scris.

— Arătându-ți-se scrisoarea o cunoști?

— Da. Acesta este. Am tradus-o eu.

Președintele cetește scrisoarea în traducere, unde Miteff spune că Coti Zamfiroff a fost slab și că trebuie să li-se comunice când e judecata și să le trimită bani.

Președintele, arătându-i o altă scrisoară șifrată, întrebă de cine-i scrisă?

— De Covaceff.

— Cine-i Covaceff?

— Secretarul comitetului.

Președintele cetește juraților în traducere scrisoarea lui Covaceff, unde se vorbește despre ordinul de a omori pe Trifanoff. Dacă ei omorâ pe Trifanoff în temniță, să găduiască totul și să-și iee un avocat bun. Li-se dedeau și alte ordine și li sfătuiau să susțină că au spus la instrucție lucruri neadevurate, fiind torturați. Nu puteți fi judecați în Bulgaria, ca în România, de „mămăligari“.

In procesul vostru nu se poate mesteca guvernul bulgar. Scrisoarea este semnată de Covaceff și este datată 15 Aprilie 1900.

— Ce măsuri ai luat în urma sfaturilor lui Covaceff de a omori pe Trifanoff?

— S'a prins otrava.

Procurorul general întrebă că știa despre marele secret?

— Nu mi-aduc aminte nimic.

D. jurat N. Vlădescu: Prin ce mijlce vi-ați procurat pasapoarte la Rusciuk de ați trecut în România?

— Stoianoff a garantat.

— Ce este el?

— Negustor.

D. jurat Ștefan Sihleanu: Cu ce ocazie s'a ținut la Sofia întrunire a unde s'a hotărât morțea lui Fitowski?

— Se țin dese întruniri de acestea la Sofia, unde se vorbește și despre Macedonia.

D. jurat dr. V. Babeș întreabă dacă curostea ori nu pe membrii dela întrunire.

— Cunoșeam pe Sarafoff, Covaceff și pe Gh. Petroff

— Mai era cineva acolo?

— Poporul a condamnat pe Fitowski.

— E o insultă această pentru poporul bulgar. Se poate această?

— Poporul s'a plâns de Fitowski și comitetul suprem l'a condamnat.

(Va urma.)

NOUTĂȚI

Parastas pentru regina. În 6/19

Novembre s'a ținut în biserica din *Poplaca* pentru Majestatea Sa împărăteasă-regină *Elisabeta* parastas, premergând sfta liturghie. La parastas, celebrat de ambii preoți locali, au asistat poporul, primăria comunală și toți copiii de școală sub conducerea învățătorilor. Răspunsurile și cântările funebrele le-au cântat copiii de școală sub conducerea învățătorului Alexandru Popa. După parastas s'au adunat toți copiii de școală, împreună cu preoțimea, o parte din popor și primăria comunală, în școală, unde învățătorul dirigent Ioan Vițelariu a ținut elevilor o disertație frumoasă, spunându-le, că parastasul s'a servit pentru odihna sufletului răposatei noastre împărăteșe-regine, că zută jertă unui atentat, și esplicându-le ce mare păcat a comis atentatorul prin această faptă a lui.

Sfințirea bisericii din Gura-Albacului. Noua biserică din parochia „Gura-Albacului“ se va sfinți la 12/25 Novembre prin protoposbiterul tractual Romul *Furduiu*, ca esmis al Escelenței Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit. Atât la actul sfințirii pomposului nostru edificiu bisericesc, cât și la festivitățile ce se vor arangia cu acea ocaziune în comuna Albac, sunt invitați toți binevoitorii și spriginitorii bisericii noastre, precum și onor. public român. Pentru comitetul parochial, Albac în 26 Octobrie v. 1900, *Ioan Todea* paroch ca președinte, *Romul Todea* notariu.

Hymen. *Valeria Comanicu* și *Mihail Ganea*, ales paroch în Veneția-inferiōră, anunță cununia lor, ce se va celebra Duminecă, în 12/25 Novembre la 2 ore p. m. în biserica gr. ort. din Veneția-int.

O nouă nepoțică a împăratului. Luni noaptea archiducesa *Maria Valeria*, fiica împăratului-rege al nostru *Francisc Iosif I.*, a născut în Wels o fetiță.

Fotografia unui atentat. Comerciantul Eduart Spindler din Bresslau voind să fotografieze pe împăratul și suita, aștinse aparatul asupra trăsurii tocmai în momentul când nebuna Zelma Schnapka asvirlise asupra împăratului secura. Acesta e unicul atentat, despre care publicul cetitoriu ar pute să aibă icōnă fidelă, și sigur revistele ilustrate ar plăti bani grei comerciantului pentru copia fotografiei, — dacă i-ar fi permis s'o deie publicității. Se raportază adecă din Bresslau, că Spindler a fost recerzat să nu publice fotografia, pentru-că ar face rea impresie asupra împăratului.

Referitoriu la impresia ce o făcuse asupra împăratului atentatul însuși, se scrie, că în timp ce înainte de aceea era voios și cu zimbet afabil mulțamia în tote părțile la ovațiunile publicului, după atentat era foarte posomorit și trăgându-și pe ochi chivera nu mai dădea nici o atențiune ovațiunilor, așa că numai adjutantul său mulțamia acestora.

Un nou organ de publicitate în Bucovina. „Timpul“ din Cernăuți dto. 18 Novembre vestesce, că în curēnd va reapără „Revista politică“, sistată înainte cu nouăani. „Revista politică“ rediviva va apără de patru-ori pe lună, va fi redactată de avocatul Dr. Mateiu Lupu și se va ocupa nu numai de politica Românilor bucovineni, „pe care o va tracta în sensul curentului moderat“ — zice „Timpul“, — ci și de interesele politice ale tuturor Românilor, discutându-le din punct de vedere mai înalt și în mod științific-sociologic.

Corōne eterne. Neconsolabili *Sabina Preda* născută *Andreica* și *Dr. Basiliu Preda*, advocat în Cămpeni, au dăruit fondului vėduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu, numit și al „*iubișilor răposați*“, administrator de „*Reuniunea sodalilor români din Sibiu*“, suma de 40 corōne, drept cunună neperitoare pentru mult regretata și neuitata lor mamă *Carolina Andreica* născută *Palade*.

Universitari acușati de înaltă tradare. Luni s'a pus în curgere la tribunalul din Gratz un proces de lesa majestatis contra trei-zeci universitari italieni, pentru-că într'un restaurant au cântat cântări iredentiste. Doi dintrē acușati au fost deținuți și puși în arest, și cu tote că au oferit cautiune de 100.000 corōne, procurorul nu a lăsat să fie eliberați din închisōre.

Primejdie la o vėnătoare de urși. Duminecă făcēndu-se vėnătoare de urși pe hotarul Avrigului, o ursicică puternică, nefind nimerită bine de glonțul vėnătorilor, a atacat pe George Ranga, George Surean și Vasilie Scridon, sgarindu-i și făcēndu-le rane periculoase. Deosebi G. Ranga a fost grav rănit, și numai alergarea în ajutoriu a celorlalți doi l'a scăpat de mōrte. E rănit la urechiă, la brațul drept și la pulpe. Acum Ranga se află sub îngrijire medicală în spitalul civil din Sibiu. Medicii speră să l' cureze fără a-i amputa brațul.

O nouă parochie catolică în Bucovina. Episcopul *Majlăth* a numit pleban în Lajosfalva (Bucovina) pe preotul Bartolomei Beszedits, până acum preot în archidieceasa rom. catolică a Strigoniului. Până acum această comună bucovineană era filie la Rodnavechiă din Ardeal, depărtare de trei zile, așa că rar li-se dădea ciangăilor de acolo să aibă parte de îngrijire în cele sufletesci. Ziarele magiare, chiar și cele cari până acum nu mai slăbiau pe *Majlăth* din ultramontanism, îl încarcă acum de laude, zicēnd că prin această faptă „patriotică“ a salvat magiarismului pe ciangăii din Lajosfalva. Tot în zi-

arele magiare cetim, că zelosul episcop are de gând să edifice credincioșilor din Lajosfalva și biserica, școlă și casă parochială.

Escelența Sa dl Krupp. Impăratul Vilhelm zilele trecute a conferit lui *Krupp*, proprietariu fonderiei de tunuri din Essen, titlul de consilieriu intim. Escelența Sa noul consilieriu după această înaltă distincțiune a adresat lucrătorilor din fonderie un cerculariu, prin care l' rōgă să l' agrăiească și de aci înainte numai „Herr Krupp“, fără nici o „Escelență“.

Scumpete în Paris. După închiderea espoziției s'au scumpit mult tote victualile în piața Parisului. Carne de porc, de pildă, s'a scumpit cu 40 centime, ear' legumile (zarzavaturi) și conservele s'au scumpit cu 10%.

Știri mērunte. Orașul Val-Paraiso, capitala statului american Chili, zilele trecute a fost pustiit total de un incendiu teribil. — Un matros al vaporului austro-ungar *Leopard*, în calea vaporului spre Trieste a căzut în mare și a fost înghițit de chiții ce urmăreau vaporul. — În Cluș grasséză în mare grad pojarul (șarlachul). Școlă comercială e închisă, ear' gimnasiul reformat, la care încă s'a înțemplat alaltieri un cas de mōrte, murind de șarlach fiul profesorului *Deesy*, probabil că încă va fi închis. — Servitōrea *Susana Szabó* din Cluș s'a otrăvit cu esență de oțet, care se întrebunțeză la stīrpirea stelnitelor. A murit întrē chinuri oribile. — În cercul *Săsciori* a fost ales medic *Dr. I. Iancu*, din Mohu. — Vila din *Schewis-gasse* a răposatului profesor seminarial *Ioan Popescu*, a trecut în mâni săseseci, cumpărând-o *Frida Henrieta* și *Emeric Ernest Berger*. — Reuniunea de vėnători din Sibiu va aranja Duminecă vėnătoare în revirul de la Șura-mare.

Cărți și reviste

Au apărut:

„**Nouă revistă Română**“ pentru politică, literatură, știință și artă, Nr. 21 dto 1 Novembre, avēnd sumariul: Amănarea oricārei soluțiuni în cestiunea israelită (După opinia dlor *Teodor Rosetti*, *E. Costinescu*, *Em. Porumbaru*, *Take Ionescu*, *G. Panu* ș. a.), de *C. R. Motru*. Arta aplicată, de *S. Pușcariu*; Sēptēmăna patimilor (novelă) de *C. Basarabeanu*. *Jean Lecomte* du *Nouy*, de *Kean*. Românismele în dialectul gouny al Sașilor din Transilvania, de *Em. Grigorovitz*. Douē hotăriri domnești tipărite din secolul al XVIII-lea, de *N. Jorga*. Recenziuni, notițe bibliografice, poesii etc. Prețul unui exemplar: 1 leu. Abonament: 24 lei pe an. Redacția și administrația: *București*, pasagiul român, 20.

Posta Redacțiunei

Dni L. C. in P. Comandă opul prin librăria archidieceșană.

Din public.*)

Dare de sēmă și mulțamită publică.

Societatea de lectură „*Petru Maior*“ din incidentul seratei literare musicale aranjată în 5 Mai a. c. își exprimă sentimentele de recunoscință față de stimatele d-șore *Virginia Gall* și *Clotilda Oltean*, cari și-au dat concursul lor la această serată, ear' marinimoșilor donatori și contribuenți aduce cele mai sincere mulțamite și îndeosebi stimat. d-sōre, dōmne și domni, cari prin interesul — ce-l au față de societatea noastră — au contribuit la încassarea unei sume destul de frumoșe.

Cu ocaziunea seratei au încurs următoarele sume:

Din Budapesta: Ilustra familie *Mocsanyi* 200 cor., *Dr. Iuliu de Pușcariu* jude reg. 60 cor., familia *Babeșiu*, *Dr. Iosif Gall* și *Andrieu Frāncu* jude de curie câte 20 cor., *Ioan Mezei* jude de curie 14 corone, *Iosif Pop* jude de curie, *Al. Onaciu* jude de curie, *Dr. Dumitrean* medic, *Dr. Silviu de Pușcariu* consul, familia *Murnu*, *Dr. G. Bilasco* medic, familia *Pop*, *Dr. I. Erdélyi*, familia *Surdu*, *Atanasiu Cimponeriu* jude la tablă pens., familia *Frușu*, *G. Bogoievici*, *Dr. G. Alexici*, *Victor Cucucreanu*, *N.N.* câte 10 cor., *N.N.* 8 corōne, *Cosmuța* (pt. 3 persoane à 4

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu primesce răspunderea.

cor.) 12 cor. Drd. Liviu Tamașdan 6 cor., C. Mesaros ing. 6 cor., Leontin Pop jude 5 cor., d-șora Elena Grama, d-șora Catinca Bogdan câte 4 cor. Drd. C. Sotir, Drd. V. Poruțiu câte 6 cor., N. Terhetea, Avram, E. E. Tharraud, loc. Bența, subl. Anton, Fabiu, Petru Mihalyi de Apșa, Moldovan, Popovici, G. Tugu, Cosmuța, Aurel Popescu, N. N., Ioan Poruțiu, G. Rațiu câte 4 cor. Drd. Aurel Popescu 6 corone.

Din Beinși: colectante: Angela Butean, Nușa Fabian și Veturia Pop, Maria Valtner, Vasile Ignat și Paul Pop, câte 10 cor., Dr. Gavril Cosma, 4 cor., Teodor Bule 4-10 cor. Vasiliu Erdélyi, d-na Biri Gera, I. Butean, Dr. Const. Popovici, d-șora Veturia Papp, Terențu Popovici, Cornelia Nicola, Octavian Stolojan, Demetriu Negreanu, Alexandru Gavra câte 4 cor., Nușa Fabian, V. Dumbravă câte 2 corone.

Din Bocșa montană: Colectantă Liana Costeanu:

Dr. Melania Panajoth și Elena Bathory câte 10 cor., d-na Maria Budințianu, Nicolae Antal jude, Dr. P. Borlovan, Dr. A. Oprea, Maxim Popovici, Simion Jivoinovici, Cornel Budințian, Carol Stancovici, câte 4 corone.

Din Abrud, colectantă Dșora Octavia Stoica: „Auraria” cassă de păstrare 10 cor.; Dr. Laurențiu Pop 5 cor.; Dna Ana Filip, Dna Silvia Cirlea, Dna Hortensia Draia câte 4 cor.; Dna Maria David, Dna Josefa Ciura, Un creștin, Dna Ana Gomboș, Dr. Al. Borzea, Silviu Lazar, Dșora Octavia Stoica câte 2 cor.; A. Faur, T. Faur, Gavril Rancea, Corneliu Muntean câte 1 cor.

Csomaköz, colectantă Marieta Jernea: George Șuta ppop, Achim Maniu, Lazar Jernea ppop, Alexandru Maniu, Roml Maniu, Cornel Maniu câte 4 cor.; Izidor Socolean, Demetriu Bardoși și Jesian câte 2 cor.

Arad, colectantă Dșora Minerva Ceonța: Prea Cuv. Sa Arch. Augustin Hamsea 10 cor.: Reverendis. Domn. Moise Bocșan, Dșora Minerva V. Ceonța câte 4 cor.; Dna Barbara Antonescu, Dna Hortensia Suciu, Ioan Petroviciu, Dr. G. Dragomir, Dr. G. Proca câte 2 cor.

Huedin, colectant Dr. A. Pop avocat: Dr. Iosif Gall 8 cor.; Iuliu Poruțiu, Dr. A. Pop și Ioan Pop câte 4 cor.

Sigetul Marmăției, colectant Dr. Maniu 12 cor.

Boița, colectantă Dșora A. Clóje: Banca „Olteana” și Nicolae Borzea câte 5 cor.; I. Clóje 4 cor.; Toma Dragomir, Ioan Babeș, N. N. câte 2 cor.

Ieiuș, colectant Iacob Popa: Victor Bariț 4 cor.; Dna Maria Rațiu 3 cor. Eftrem Rațiu, Iuliu Popa, Al. Patachi câte 2 cor.; Gr. S. 1 cor.

Sighișoara colect. Dșora E. Șandru suma 12 cor.

Bistrița, colect. Dr. Vic. Onișor: Dna Valeria Manu, Dr. Dum. Ciuta, Dr. G. Tripon câte 4 cor.; Dr. G. Linul, Dr. Victor Onișor câte 2 cor.

Arad, colect. Dșora Felicia Beleş: Ioan Beleş 4 cor.; Vasile Beleş, Felicia Beleş, Dr. St. Rozvan câte 2 cor.

Blaj, colect. Dșora Negruțiu: Dr. V. H. 2 cor. I. F. Negruțiu 8 cor.

Seliște, colect. Dșora Lețita Calefariu: Dr. N. Comșa, N. Hențiu, A. Banciu, Dr. Goldfinger, Dr. N. Calefariu câte 2 cor.

Dr. Petru Țegle adv. Timișoara 10 cor. „Oravița” soc. pe acțiuni 10 cor. Dna A. Pălăgesiu 8 cor. Petru Juga Tilișca 10 cor. N. Manegățiu M.-Osorheiu 5 cor. Avram Corcea Cuștei 5 cor. Dșora Mărișora Doje Lipova 4 cor. Dșora Veturia Corvin 4 cor. Dșora D. Marinescu 4 cor. I. Moța Orăștie 4 cor. Const. Lungu Reșinari 4 cor.

Dșora Veturia Lazar Sănișlău 28 cor. *Din baia de Criș* colect: Alexandru Pârva: Cost. Șierban și Adrian Micu câte 10 corone; Romulus Coțoi, Ioan Inco (Vața de jos) Const. Pop și George Ometea (Țerețel) câte 4 corone.

Mai mulțumind încă odată marinișoșilor contribuenți îi asigurăm de profunđa noastră recunoștință.

Budapesta, la 21 Septembrie 1900.

Pentru comitet:

Ioan Fruma
v. preș.

Mihail Navrea
cassar.

Nr. 612/1900.

[223] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de parochi în parochiile de clasa a III-a mai jos înșirate, din protopresbiteratul Lupșei, se escrie nou concurs, cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, și anume:

1. Pentru parochia Buzu cu filia Trăscău.

2. Pentru parochia Sartăș.

Venitele împreunate cu aceste posturi de paroch sunt cele fasonate la cōla B. pentru completarea dotațiunei preoțesci dela stat, despre cari concurenții și pot lua mai de aproape informațiune dela comitetul parochial sēu dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi sē se adreseze cu cererile concursuale provēzute cu documentele recerute de normele din vigōre ale bisericei nōstre la subsemnatul oficiu în termenul prefipt.

Reflectanților li-se recomandă a se presenta în o Duminecă sēu sērbătōre până la ziua alegerei, în biserică pentru a dovedī desteritatea chemării lor, făcēnd cunoscință și cu poporul și cu referințele locale.

Ofenbaia, în 24 Octobree 1900.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Lupșei în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Ioan Danciu

protopresbiter.

Sz. 10792—1900 polg. [226] 2—3

A dévai kir. törvényték közhirrē teszi, hogy Dr. Susich István körösbányai kir. közjegyző hivatalos müködését 1900 évi november 20-dik napján megkezdi.

A kir. törvényték

Déva, 1900 november 15-én.

Dr. Pajor Kálmán

kir. it. táblai biró.

Nr. 481/900. [225] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parochiei de clasa a treia Dupăpētra-Sat cu filia Cornățel se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele statorite în sinodul parochial dela 17 Septembrie a. c. și cuprinse și în cōla de întregire a venitului preoțesc, despre cari concurenții și pot lua informațiune dela comitetul parochial sēu oficiul protopresbiteral.

Brad, la 9 Octobree, 1900.

În conțelegere cu comitetul parochial, oficiul protopresbiteral gr. or.

Vasiliu Damian

protopresbiter.

Nr. 686/900 [219] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a „Almașul de mijloc” din protopresbiteratul Geōgiului, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt cele fasonate în tabela B, pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat, despre cari concurenții și pot lua informațiuni dela comitetul parochial sēu dela oficiul protopresbiteral.

Cererile instruite conform normelor în vigōre, sunt a se adresa până la termenul sus indicat la:

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Geōgiului.

Hondol 12 Octobree v. 1900.

Vasiliu Pipos

protopresbiter.

Nr. 482/900

[221] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de paroch în parochia de clasa III. Crizbav, protopresbiteratul Treiscaunelor, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Teleg. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt venitele din parochie.

Informațiuni mai de aprōpe se pot lua dela oficiul protopresbiteral, sau dela comitetul parochial.

Fiitorul paroch, conform ordinului Preaveneratului consistor archidiecesan dto 18 Iuliu 1900 Nr. 5936 B., are sē îndeplinēscă trebuințele spirituale și la credincioșii din filia Nou până la regularea aflierei acestei comune.

Suplicele concursuale, instruite conform normelor din vigōre, sunt a se așterne oficiului protopresbiteral în termen deschis, ear aspiranții sē se prezenteze în vr'o Duminecă sau sērbătōre în biserică spre a fi cunoscuți înainte poporului.

Brețcu, 28 Septembrie 1900.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Dimitrie Coltofean

protopresbiter.

Declarațiune publică!

Subsemnatul atelier artistic de portrete a decis — pentru a fi dispensat de demisionările neplăcute ale pictorilor sei eminent cualificați în artă și pentru a-i pute ocupa și mai departe — a renunța pe un timp scurt și numai până la revocare la ori-ce venit sau profit.

Noi liferăm a.z. [215] 6—25

pentru numai fl. 7-50

un portret în mărime naturală

bust (Brustbild)

dimpună cu rame elegante barock

cari valorează cel puțin 30 fl.

Deci cine voește a-și comanda portretul seu sau al femeiei sale, al copililor, al părinților, al vre-unei surori sau al unei alte rudeni, fie de ja chiar și mōrtă ori apoi al vre-unui prietin are de a trimite numai fotografia respectivă, indiferent în ce pozițiune e făcută și primește în decurs de 14 zile un portret, care de sigur il va surprinde și multămi pe deplin.

Lada pentru trimiterea portretului se va socoti cu prețul cât ne costă pe noi. Comandele cu accluderea fotografiei, care se va returna intactă cu portretul desemnat, se esecută trimițēndu-se banii anticipativ sau pe lângă rambursă.

Pentru esecutarea eminent artistică și fidelă se garantează.

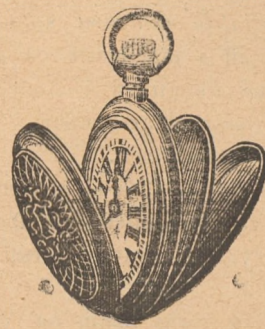
Sute de epistole de recunoștință și mulțumire stau la dispozițiunea publică și la cerere se trimit ori și cui.

Kunst-Porträt-Anstalt

„KOSMOS”

Viena, VI, Mariahilferstrasse Nr. 116.

15 bucăți fl. 3.05.



Nu se mai oferă ocașiunea rară de a putea primi pentru numai fl. 3.05 următoarea colecțiune de juvaere.

1 Orologiu de busunar jub. de nickel Anker-Remontoir cu capace gravate fōrte frumos, cu portretul M. S. regelui Francisc Iosif I. (noutate), minutar, cu mașinerie regulată, precis, garanță de trei ani (ēr nu ceas de părete, cum trimit neguțătorii din bazare, în loc de orologiu aurit).

1 lanț goldin panzerat sau de nickel.

2 buc. inele imitație de goldin în fasonul ce mai nou cu briliante de simil.

2 buc. nastori pentru mangete, aur-doublé cu mechanism.

3 bucăți nastori pentru pept. (Chemisettes.)

1 nasture pentru gulerele indoite.

1 ac fōrte fin de cravată.

1 pungă pentru orologiu anker.

1 oglinduța de busunar în cutie.

2 cercei de argint veritabil de fasonul ce mai nou.

Tōte aceste 15 obiecte dimpună cu orologiu Anker-Remontoir costă numai fl. 3.05.

Aceleași 15 obiecte însă în loc de orologiu patent reform. Anker unun Patent-Goldin-Iubil. care înlocuește pe deplin un orologiu de aur, cu garanție de trei ani numai cu fl. 6-10.

Ceea-ce nu convine se schimbă bucuros sau se retrimite banii, așadară risicul e exchis.

Anunciuri de felul acesta sunt imitații Sē se comande per Cassa sau cu rambursă dela [112] 7—12

E. Holzer

deposit de orolōge, ciasuri și obiecte de aur en gros

Liferantul asociațiunei funcționarilor de stat ces. reg. austriaci etc.

Krakau, Stradom 18 (Oesterr.)

• Catalōge ilustrate gratis și franco.

In *Tipografa și librăria archidiecesană, Sibiu*, au apărut și se află de vēndare:

Geografia

pentru școle civile și superiōre de fete

(originalul aprobat sub Nr. 1240/1898)

și

Istoria universală

pentru școle civile și superiōre de fete

(originalul aprobat sub Nr. 64561/1896)

după

Alexandru Mărk.

În românesce de

I. Popovici.

Prețul Geografiei leg. fl. 1.30

„ Istoriei universale leg. „ 1.—

NOU! Pro 1901 NOU!

a apărut:

Calendarul  archidiecesan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

Prețul unui exemplariu 50 fil., cu Șematism 80 fil., + porto postal 10 fil.

Librăria archidiecesană
Sibiu.